

ZALET GOSPODARSTVA SE UMIRJA

Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak

Čeprav so julija porasle vse tri osnovne sestavine domačega trošenja, se zalet gospodarstva zaustavlja. Rast blagovne menjave se je umirila, z nečlanicami EU je bil ustvarjen celo primanjkljaj. Umirjanje kaže na možnost obnove recesije v EU, predvsem v evro območju. Padec izvoza v avgustu je bil precej večji od sezonskega, izvoz v države izven EU je, sicer pozneje kot v drugih članicah EU, začel pešati že julija; k temu so verjetno največ prispevala dogajanja v Ukrajini, zato je poslabšanje mogoče pričakovati tudi v naslednjih mesecih.

23

Gospodarstvo zadnjih pet četrtletij medletno narašča, naraščanje pa je neenakomerno. Kratkoročno je močno naraščala dodana vrednost v trgovini in gostinstvu, gradbeništvu, industriji ter v informacijskih in telekomunikacijskih dejavnostih; v poslovanju z nepremičninami ni znakov okrevanja. V primerjavi s stanjem pred krizo, lahko dejavnosti razvrstimo v tri skupine; v prvi so dejavnosti, ki zaostajajo malo, med njimi je industrija; v drugi, ki zaostajajo več, so trgovina, promet in gostinstvo, finančno posredništvo in zavarovalništvo, v tretji je gradbeništvo, ki za ravno pred krizo, kljub zdajšnji rasti, zaostaja za četrtino. V vseh dejavnostih so zaostanki za pred-krizno ravno večji kot v evro območju.

Gospodarska klima se je septembra otoplila, zaupanje v predelovalnih dejavnostih se ni spremenilo, klima v storitvenih dejavnostih se je ohladila, zaupanje v gradbeništvu se je ustalilo, v trgovini na drobno pa se je okrepilo. V EU28 se je gospodarska klima septembra v primerjavi z enakim obdobjem v letu 2013 pokvarila, naročila so se povečala le v gradbeništvu, precej pa so se poslabšala pričakovanja v trgovini na drobno in v predelovalnih dejavnostih.

Industrijska produkcija se je medletno popravila, a je prešla v krčenje, v EU pa se je tudi medletno zmanjšala; velika mesečna nihanja ostajajo značilnost industrijske produkcije po članicah, avgusta je močno upadla v Nemčiji. Hitra dinamika preostankov slovenskega gradbeništva se tudi zaustavlja. Skupno število turističnih prenočitev se je v visokem poletju znižalo; še naprej je močnejše povpraševanje tujih kot domačih turistov. Zračni in cestni mestni prevoz rasteta, promet v luki Koper je avgusta zastal.

Stanje na trgu dela se je še nekoliko popravilo; v avgustu je bilo za odstotek več delovno aktivnih in zaposlenih pri pravnih osebah kot pred letom. V septembru je bilo iskalcev dela manj, povečalo se je število novo prijavljenih, a tudi tistih, ki so zapustili zavode za zaposlovanje; več med njimi jih je dobilo novo zaposlitev ali se samozaposlilo. Stopnja brezposelnosti v EU je avgusta ostala nespremenjena, a je bila nižja kot pred letom; položaj v evro skupini je slabši kot v celotni EU, najbolj gre Avstriji in Nemčiji, najslabše Španiji in Grčiji.

Cene se medletno znižujejo, struktura dinamike se je spremenila; blago se je podražilo, storitve so se še bolj pocenile; spremembe so bile predvsem sezonske. V evro območju se medletna inflacija še naprej počasi zmanjšuje, a je bila septembra višja kot v Sloveniji. Cene industrijskih proizvajalcev so se septembra povečale, dolgoročno pa se zmanjšujejo. Stanovanjske nepremičnine se še naprej cenijo. Cenovna pričakovanja ne kažejo večjih sprememb, cene surovin pa opozarjajo, da se svetovno gospodarstvo ohlaja. Evrske cene surovin so se v zadnjem mesecu znižale, najbolj cene kovin, najmanj cene kmetijskih surovin. Tudi nafta se ceni. Medletna dinamika je bila po strukturi skoraj obratna strukturi mesečne dinamike.

24

Avgusta so se povprečne plače zmanjšale; znižala se je tudi bolj dolgoročna dinamika. Med gospodarskimi dejavnostmi so se plače povečale le v oskrbi z električno energijo, plinom in paro ter v rudarstvu. Od dejavnosti države so se povprečne plače avgusta povečale v šolstvu in zdravstvu, v ožji državi pa so se zmanjšale.

Dolgoročno zaostajanje stroškov dela v Sloveniji za povprečjem evro območja je vse večje; občasna povečanja plač ne dosegajo niti povečanja v državah, ki so prejele »pomoč« EU. Zaostanek enotnih stroškov dela v Sloveniji glede na evro območje se povečuje; od začetka krize je konkurenčnost Slovenije presegla konkurenčnost evro območja za 8 odstotkov in za 4 odstotke zaostala za povečano konkurenčnostjo držav, ki so prejele »pomoč«. Zaostajanje enotnih stroškov dela širše države je še večje od zaostajanja enotnih stroškov dela gospodarstva.

Javnofinančni prihodki so se septembra povečali za desetino, tudi bolj dolgoročna dinamika se je okrepila; porasli so tako neposredni davki in ostali prihodki kot domači davki na blago in storitve. Domači davki na blago in storitve so se septembra povečali za četrtno; povečale so se vse tri ključne davčne oblike domačih davkov na blago in storitve, v celotnem tretjem četrtletju pa so se trošarine zmanjšale predvsem zaradi krčenja cen naftnih derivatov.

Dolgoročno primerljiva raven javnofinančnih prihodkov kaže izboljšanje tudi v primerjavi z razdobjem pred krizo. Potem ko so že na začetku leta presegli izpad po uvedbi ZUJF-a, je v tretjem četrtletju prišlo do dodatnega dviga trendne ravni prihodkov. Celotni davki so septembra še zaostajali za ravno pred krizo; domači davki na blago in storitve in prispevki so raven pred krizo že presegali, medtem ko so se neposredni davki komaj kaj dvignili nad dno in so septembra še prinašali za dobro četrtno manj kot pred začetkom krize.

Skupni krediti so se avgusta ponovno zmanjšali; padanje kreditov prebivalstvu se je zaustavilo, padanje kreditov podjetjem pa se je nadaljevalo. Od prenosa slabih terjatev iz bilanc bank se je padanje kreditov podjetjem celo pospešilo. Krediti prebivalstvu po dokapitalizaciji bank padajo malo počasneje kot lani. Banke še naprej zaostčujejo dejanske pogoje kreditiranja. Tudi krediti podjetjem in prebivalstvu v evro območju padajo; dinamika padanja je pri prebivalstvu podobna kot v Sloveniji, krediti podjetjem padajo precej počasneje.

Skupni depoziti podjetij in prebivalstva so se avgusta ponovno povečali; depoziti že od decembra lani naraščajo hitreje kot v evro območju. Ker krediti padajo, ker plačilna bilanca ne kaže velikih neto finančnih pritokov iz tujine preko sektorja prebivalstva in podjetij in ker se dinamika materialnega trošenja države ni spremenila, je hitro povečevanje depozitov lahko posledica manjšega zadrževanja velikih viškov v menjavi s tujino na računih v tujini. Ob solidni dinamiki izvoznega povpraševanja bodo dobra podjetja (najprej izvozna nato pa tudi ostala) vse manj pogrešala slabo kreditno podporo bank. Pri obrestnih merah na grosističnem trgu se ne dogaja nič novega. Posojilne obrestne mere so julija začele nekaj bolj padati; znižujejo se v evro območju in v Sloveniji. Pri depozitih so se obrestne mere prav tako znižale, vendar za manj kot pri kreditih.

25

Ob manjšem presežku tekoče bilance kot lani se skupni prilivi iz tekočih poslov s tujino še povečujejo, nadaljuje se tudi zmanjševanje dolgov Slovenije do tujine. Osem mesečni 1.2 milijardni presežek na tekočem računu so ustvarili presežka v blagovni menjavi in storitvah ter primanjkljaja na računu dohodkov in na računu tekočih transferov. Breme obresti raste kljub velikemu zmanjšanju donosov na državne obveznice. Saldo na kapitalnem računu oblikujejo velik priliv kapitala prek računa neposrednih naložb in računa zadolževanja z obveznicami ter odliv kapitala prek računa ostalih naložb. V bruto zunanjem dolgu Slovenije se povečuje delež države, neto zunanji dolg se je zmanjšal na raven s konca 2008.

ECONOMIC MOMENTUM IS SLOWING

Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak

The momentum of the economy is slowing, though three components of domestic demand were rising in July. Foreign trade growth slowed, and the deficit was created with non-EU countries. The slowdown points to the possibility of a new recession in the EU, especially in the euro area. The drop in exports in August was significantly higher than seasonal and the drop of exports to countries outside the EU (though it appeared later than in other EU countries), began in July. The development in Ukraine most likely contributed to it; further deterioration can be therefore expected in the coming months.

In the past five quarters, economic activity was increasing, but the increases were uneven. In the short-term, value added was growing strongly in trade and catering, construction, industry and information and telecommunications activities, but there were no signs of recovery in real estate sector. In comparison with the situation before the crisis, the activities can be classified into three groups. In the first, the activities which are lagging behind a bit

include industry; in the second, lagging more, are trade, transport, hotels and restaurants, financial intermediation and insurance, while in the third far behind is construction, which despite recent growth lags a quarter behind the level before the crisis. In all activities, the backlog of pre-crisis levels is larger than in the euro area.

The economic climate warmed in September; confidence in the manufacturing sector has not changed, climate in the service sector has cooled down, confidence in the construction sector has stabilized in the retail trade has strengthened. In the EU28, the economic climate in September compared to the same period in 2013 worsened, orders increased only in construction, expectations in retail trade and manufacturing deteriorated.

26

Industrial production in Slovenia compared to the same month a year ago recovered, but it turned to contraction, while in the EU it decreased also in a year on year comparison. Large monthly fluctuations remain a key feature of industrial production in the EU states; in Germany production fell sharply in August. The rapid pace of remaining Slovenian construction ended. Total number of overnight stays decreased in the peak of the summer; demand of foreign guests continues to be stronger than demand of domestic guests. Air and road urban transport grew, traffic in the Port of Koper stalled in August.

The labor market situation recovered somewhat. In August, number of economically active population and employees by legal entities increased from a year ago. In September, there were fewer job seekers; the number of newly registered increased, but number of those who have left employment services increased even more; most of them got new jobs or became self-employed. The EU unemployment rate in August remained unaltered, it was but lower than a year ago; the situation in the euro group is worse than in the whole of the EU, the best is in Austria and Germany, the worst in Spain and Greece.

Prices are lower; the structure of their dynamics changed; prices of goods went up, services decreased; the changes were mainly seasonal. In the Euro area, annual inflation is expected to continue declining slowly; in September, it was higher than in Slovenia. Industrial producer prices in September rose, while they decreased in the long-run. Residential real estate prices continued to fall. Price expectations do not show significant changes. Prices of raw materials indicate the cooling of the global economy. Commodity prices in Euro have fallen in the last month, the most prices of metals, the least prices of agricultural raw materials. The annual dynamics of the price structure was almost the inverse of the structure of monthly dynamics.

In August, average wage decreased, and the decrease was accompanied by the longer term dynamics. Among economic activities, wages increased only in electricity, gas, steam and air provision, and in mining. In the public sector, average wages increased in education and health services, while they decreased in the narrowly defined public services.

Long-term lag in labor costs in Slovenia behind the euro area average is increasing; episodic wage increases do not reach the increase in the countries that have received EU "aid". The backlog of unit labor costs in Slovenia relative to the euro area is increasing; from the beginning of the crisis, the competitiveness of Slovenia exceeded the competitiveness of the euro area by 8 per cent and lagged 4 per cent to the competitiveness of countries that have received aid. Lagging of unit labor costs of general government is even greater than the lagging of unit labor cost in the economy.

Government revenues in September rose by a tenth, a more long-run dynamics increased considerably, as well; the revenues of both direct taxes and indirect taxes rose. Domestic taxes on goods and services in September increased by a quarter; all three major tax forms of domestic taxes on goods and services grew in September while in the third quarter reductions in excise tax are mainly due to the contraction of petroleum products prices.

Long-term comparable level of general government revenue shows an improvement compared to the pre-crisis level. At the beginning of the year negative effects of ZUJF were heel neutralized, an additional rise in the trend level of revenues appeared in the third quarter. Total tax revenues of September still lag behind pre-crisis level; while domestic taxes on goods and services and contributions already exceeded the pre crisis level; direct taxes barely rose above the bottom and they were in September a quarter lower than before the crisis.

In August, loans continued to decrease; the decline in loans to households stopped, the decline of credits to corporations continued. Since the transfer of bad assets from banks' balance sheets, the decline in corporate loans even accelerated. Banks apparently continue to tighten credit conditions. Also lending to companies and households in the euro area is falling; pace of decline of loans to households is similar to that in Slovenia, corporate loans are falling much more slowly.

Total deposits of enterprises and households in August continue to rise; they are growing faster than in the euro area. Since loans are falling, the balance of payments shows no large net financial inflows from abroad through a sector of households and businesses, and because the dynamics of government spending has not changed, the rapid increase in deposits may be due to a lower retention abroad.

With lower surplus on the current account compared to last year the inflows continue to grow and the indebtedness to fall. The surplus of 1.2 billion euro in eight months was created by surpluses in the goods and services accounts and deficits in the income and transfer account. The burden of debt increases despite enormous decline of yields on government bonds. The balance on the capital account is created by the inflow of FDI and borrowing by bonds while the outflow is created by repayment of debts. In the gross foreign debt the share of government is increasing, net foreign debt decreased to the level at the end of 2008.

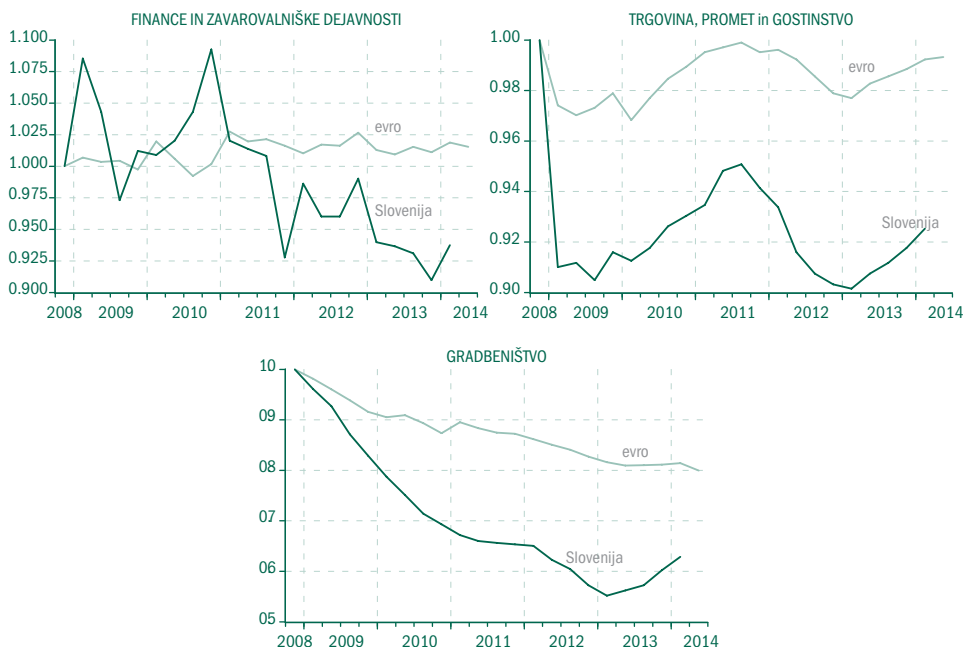
AGREGATNO POVPRASEVANJE IN PRIČAKOVANJA

1. Ali se zalet gospodarstva začenja umirjati?

Podatki o trošenju so dostopni do julija, ko je skupno domače trošenje poraslo za 4.8%. Opazno se je povečala tudi bolj dolgoročna dinamika (impulzni trend se je povečal na preko 5% na letni ravni, podobna je bila tudi medletna julijska rast).

Julija so porasle vse tri osnovne komponente domačega trošenja. Trošenje prebivalstva je poraslo za 4.5%, opazno je porasla tudi njegova trendna dinamika (rast impulznega trenda je presegla 6% letno). Tekoče trošenje države za blago in storitve se je julija povečalo za 9.4%, bolj dolgoročna dinamika se je prav tako okrepila (trendna rast je porasla za preko 10 odstotnih točk na letni ravni). Julija so porasle tudi investicije v osnovna sredstva (za 1%), vendar njihova bolj dolgoročna dinamika ni porasla. Medletna stopnja rasti investicij se je sicer povečala (na 3.4%), vendar je bilo to povečanje posledica enkratnih sprememb, oziroma natančneje, posledica enkratnega zmanjšanja v juliju lani – torej posledica spremembe osnove! Prav to kaže nespremenjena (padajoča) julijska dinamika impulznega trenda.

Dodana vrednost - sektorji z večjim kriznim zaostankom

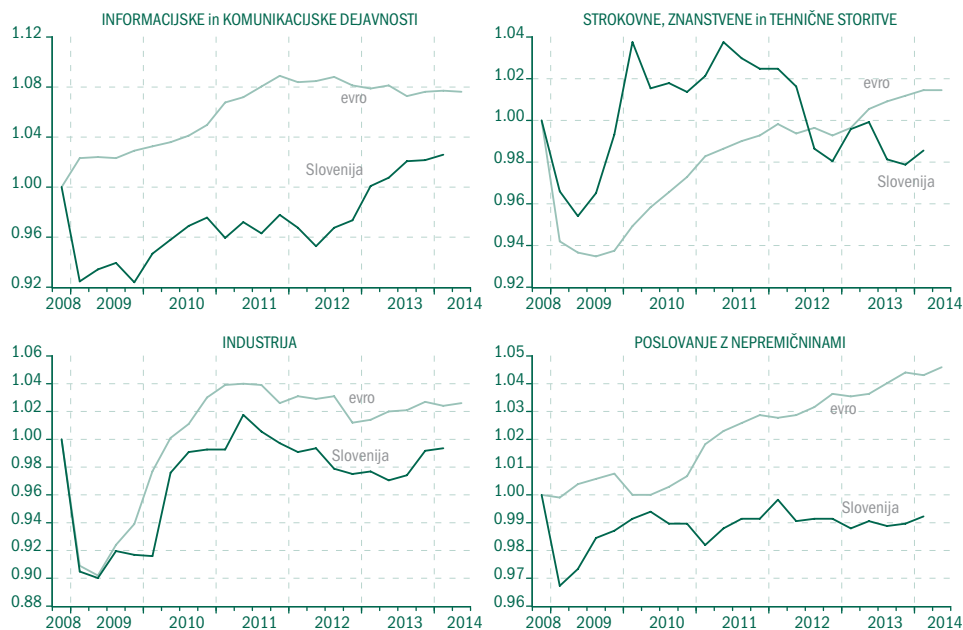
Vir: Eurostat; lastni izračuni

Opomba: Dodana vrednost; normirano na 2008/IV=1; sektorji s kriznim zaostankom do 8% in gradbeništvo z zaostankom preko 25%

Medtem ko se je julija izvoz še hitro povečeval, je avgusta prišlo do izrazitega obrata. Čeprav je izvoz avgusta sezonsko zelo šibek, je letos padel (za 480 milijonov) precej bolj od sezonskega padca (280 milijonov), trendni padec je tako avgust dosegel skoraj 8%! Bolj dolgoročna dinamika je prav tako močno padla, saj se je izvoz avgusta trendno zmanjševal po preko 10% letno!

Dinamika izvoza v države izven EU je začela pešati sicer že julija, vendar je ostala še pozitivna. Zaradi dogodkov v Ukrajini je verjetno prav izvoz v države izven EU največ prispeval k avgustovskemu padcu skupnega izvoza, vendar bo to možno preveriti šele čez kakšen mesec, saj podatki o izvozu v države izven EU za avgust še niso dostopni. Ob pešanju izvoza v države izven EU je potrebno tudi upoštevati, da se je pešanje izvoza na trge izven EU pričelo v Sloveniji precej kasneje kot v ostalih državah EU, saj skupen izvoz EU (na trge izven EU) pada(!) že pet mesecev. Zaradi dogodkov v Ukrajini je v drugi polovici leta za pričakovati še večje poslabšanje izvoznih dosežkov na področja izven EU, saj naj bi sankcije zaradi Ukrajine skrčile izvoz EU za približno 100mlrd (5.8%) letno.

Dodana vrednost – sektorji z manjšim kriznim zaostankom

Vir: Eurostat; lastni izračuni

Opomba: Dodana vrednost; normirano na 2008/IV=1; sektorji s kriznim zaostankom 2% ali manj odstotkov

Gospodarstvo zadnjih pet četrtletij sicer medletno opazno narašča, vendar je naraščanje tako kratkoročno kot bolj dolgoročno zelo neenakomerno med dejavnostmi. Na kratek rok

(zadnjih pet četrletij) opazno narašča dodana vrednost predvsem v trgovini in gostinstvu, gradbeništvu, industriji in še zlasti v informacijskih in telekomunikacijskih dejavnostih. Nobenega znaka okrevanja ne kaže le poslovanje z nepremičninami.

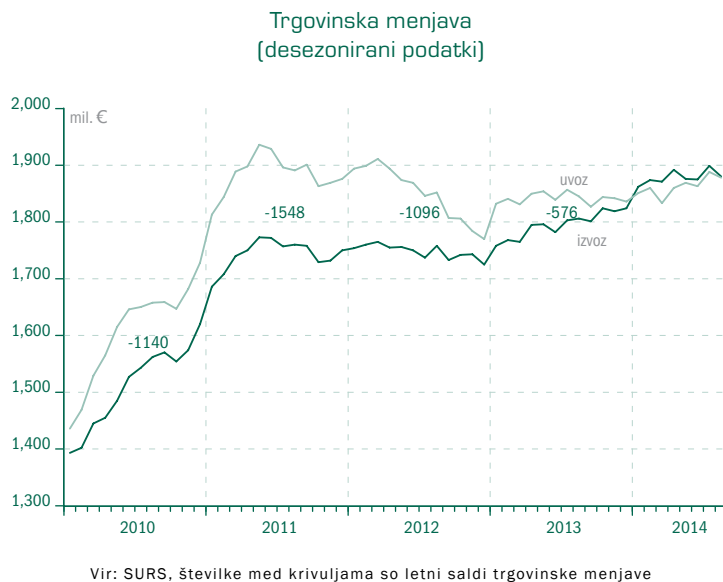
Na daljši rok, namreč v primerjavi z dosežki pred pričetkom krize, lahko dejavnosti razvrstimo v dve skupini. V prvi so dejavnosti, ki malo zaostajajo ali celo presegajo raven tik pred pričetkom krize, takšne so industrija, dejavnost strokovnih, znanstvenih in tehničnih storitev, poslovanje z nepremičninami in informacijske in komunikacijske dejavnosti. Le v informacijskih in komunikacijskih dejavnostih je realna raven dodane vrednosti v drugem četrletju letos višja kot pred krizo, v ostalih naštetih dejavnostih pa zaostaja za pred-krizno ravno, vendar ne več kot 2%!

Dodana vrednost ostalih dejavnosti realno precej več zaostaja za ravno pred krizo. Tako v trgovini, prometu in gostinstvu, finančnem posredništvu in zavarovalništvu, dodana vrednost realno opazno, vendar ne več kot 8%, zaostaja za pred-krizno ravno. Daleč več zaostaja gradbeništvo, kjer navkljub opazni rasti v zadnjih šestih četrletjih obseg dodane vrednosti še vedno realno zaostaja za ravno pred krizo za dobrih 25%! V nobeni dejavnosti ni zaostanek za pred-krizno ravno manjši kot v evro območju.

Pričakovano povpraševanje kaže na prenehanje pospeševanja gospodarske aktivnosti, ki smo mu priča v zadnjih četrletjih. Na vseh segmentih povpraševanja so v zadnjih dveh, treh mesecih pričakovanja dosegla ali malo presegla dolgoletno ravnotežje, vendar so zatem tudi prenehala naraščati, tako da sedaj, ali stagnirajo na dolgoletnem ravnotežju (povpraševanje po blagu v trgovini na drobno), ali pa se počasi zmanjšujejo (povpraševanje po storitvah, povpraševanje po gradbenih storitvah, povpraševanje po investicijski opremi in reprodukcijskem materialu ter izvozno povpraševanje), navkljub temu je pri vseh septembrski zaostanek za dolgoletnim ravnotežjem še vedno komaj opazen.

2. Padec dinamike blagovne menjave in primanjkljaj z nečlanicami EU v avgustu

V avgustu je blagovna menjava umirila rast, z nečlanicami EU pa je bil ustvarjen celo primanjkljaj. Ali se v umirjanju izvoza že kažejo posledice padca gospodarske aktivnosti v Nemčiji in posledično obnove recesije v Evro območju? Iskanje alternativnih trgov kot amortizacije za neugodnosti na trgih EU ostaja ena od nujnosti.

Avgusta je skupni izvoz znašal 1545 milijonov € (2.3% več kot avgusta 2013), uvoz 1635 milijonov € (3.5% več kot pred letom), kar pomeni primanjkljaj 90 milijonov € oziroma 94.5% pokritje uvoza za izvozom. Pri tem je bila odprema blaga v EU 1171 milijonov € (3.5% več kot lani), prejem blaga iz drugih članic EU 1241 milijonov € (2.0% več), tako da je bil primanjkljaj 70 milijonov €, pokritje uvoza z izvozom pa 94.4%. Izvoz v nečlanice EU je znašal 374 milijonov € (1.2% manj kot avgusta 2013), uvoz 395 milijonov € (8.6% več), kar pomeni primanjkljaj 21 milijonov € oziroma 94.7% pokritje uvoza z izvozom.

V osmih mesecih znaša letošnji skupni izvoz 14908 milijonov € (5.0% več kot v enakem obdobju 2013), skupni uvoz 14761 milijonov € (1.4% več kot lani), kar da presežek 147 milijonov € oziroma 101% pokritje uvoza z izvozom. V menjavi z drugimi članicami EU znaša osem mesečni izvoz 11379 milijonov € (7.1% več kot lani), uvoz 11572 milijonov € (0.2% več), kar pomeni primanjkljaj 193 milijonov € ter 98.3% pokritje uvoza z izvozom. V nečlanice EU je v tem obdobju Slovenija izvozila za 3520 milijonov € blaga, uvozila za 3189 milijonov €, tako da je presežek 331 milijonov €, oziroma pokritje uvoza z izvozom 110.4%.

3. Gospodarska klima v septembru malenkostno boljša

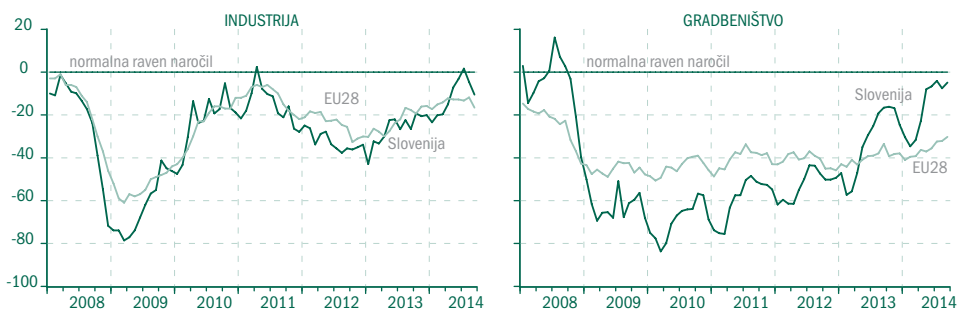
Gospodarska klima se je v septembru malenkostno otoplila. Po anketi Statističnega urada Republike Slovenije (SURS) o gospodarski klimi je bila vrednost njenega kazalnika v septembru glede na mesec prej za odstotno točko višja, od septembra 2013 je višja za 11

odstotnih točk, hkrati pa je njegova vrednost za dve odstotni točki višja od dolgoletnega povprečja.

Zaupanje v predelovalnih dejavnostih je bilo septembra za odstotno točko manjše kot avgusta, glede na september 2013 je bilo za 3 odstotne točke, glede na dolgoletno povprečje pa za 4 odstotne točke večje. Po SURS-ovih podatkih so se vrednosti kazalnikov stanj in pričakovanj za naslednje tri mesece v primerjavi s predhodnim mesecem večinoma znižale; zvišala se je le vrednost kazalnika zagotovljena proizvodnja, medtem ko so vrednosti kazalnikov izvozna naročila, skupna naročila in zaloge ostale nespremenjene.

32

Naročila

Vir: Eurostat

V storitvenih dejavnostih se je klima nekoliko ohladila, saj je bila vrednost kazalnika zaupanja v teh sektorjih v septembru 2014 za odstotno točko nižja kot predhodni mesec in hkrati za 6 odstotnih točk nižja od dolgoletnega povprečja, v primerjavi s septembrom lani pa je bila njegova vrednost višja za 20 odstotnih točk.

Zaupanje v gradbeništvu se je ustalilo, saj je bila vrednost kazalnika zaupanja v tem sektorju v septembru enaka kot avgusta in za 5 odstotnih točk višja kot septembra 2013. Poudariti velja, da so se vrednosti kazalnikov pričakovanj za naslednje tri mesece v gradbeni dejavnosti septembra v primerjavi s predhodnim mesecem znižale.

Vrednost kazalnika zaupanja v trgovini na drobno je bila v septembru glede na predhodni mesec višja za odstotno točko, glede na september 2013 pa za tri odstotne točke višja. Vrednosti kazalnikov pričakovanj za naslednje tri mesece so se septembra v primerjavi s predhodnim mesecem večinoma zvišale, znižali sta se le vrednosti kazalnikov pričakovano zaposlovanje in pričakovane prodajne cene.

V EU28 se je gospodarska klima septembra v primerjavi z enakim obdobjem v letu 2013 pokvarila. Le v gradbeništvu so se v septembru naročila glede na mesec prej zvišala za

1,9 odstotne točke, glede na september lani pa so višja za slabe 3 odstotne točke. Glede na avgust so se v septembru za 4,4 odstotne točke znižala pričakovanja v trgovini na drobno, pričakovanja v predelovalnih dejavnostih pa so se v enakem obdobju poslabšala za 4,7 odstotne točke.

GOSPODARSKA AKTIVNOST IN ZAPOSLENOST

4. Industrijska produkcija spet navzgor

Industrijska produkcija se je v medletni primerjavi popravila. Po originalnih (nedesezoniranih) podatkih SURS-a je bila industrijska produkcija v avgustu za 1,9% višja kot v enakem mesecu leta 2013. Pri tem impulzni trend kaže, da se je industrijska produkcija zniževala po stopnji 0,76%.

Dejavnost rudarstva se je po originalnih (nedesezoniranih) podatkih SURS-a v letošnjem avgustu v primerjavi z avgustom 2013 zmanjšala za slabih 28% in da se je trendno krčila po stopnji 8.9%.

Produkcija predelovalnih dejavnosti se je po originalnih (nedesezoniranih) podatkih SURS-a v avgustu v primerjavi z avgustom 2013 povišala za 2,1%, impulzni trend pa kaže, da se je v avgustu dejavnost predelovalne industrije krčila po stopnji -0,71%.

Desezonirani podatki Eurostata kažejo, da je v avgustu glede na julij industrijska produkcija v EU28 upadla za 1,4%, na območju evra (EA18) pa za 1,8%. Glede na avgust lani pa je v letošnjem avgustu industrijska produkcija v EU28 upadla za 0,8%, na območju evra pa za 1,9%. Med državami članicami, za katere so dostopni podatki, je industrijska produkcija v avgustu glede na mesec poprej najbolj porasla na Portugalskem (3,1%) in na Danskem (6,9%), najbolj pa je upadla na Madžarskem (-5,8%) in v Nemčiji (-4,3%).

5. Poletni padec turističnega povpraševanja

Po podatkih SURS-a je bila vrednost gradbenih del avgusta letos za 1,9% nižja od vrednosti gradbenih del, opravljenih v juliju, v primerjavi z avgustom 2013 pa se je povečala za slabih 28 odstotkov. Impulzni trend opravljenih gradbenih ur pa kaže, da je v avgustu letošnjega leta sektor gradbeništva padal z mesečno stopnjo 0,9%.

Skupno število turističnih prenočitev se je v visokem poletju znižalo. Julija jih je bilo za 5,1% manj kot v enakem mesecu leta 2013. A hkrati obdelava podatkov (impulzni trend) kaže, da se je skupno število prenočitev v sedmem mesecu zviševalo po mesečni

stopnji 0,05%. Pri tem je prišlo do upada tako domačega kakor tudi tujega turističnega povpraševanja, saj je v juliju število turističnih prenočitev domačih gostov padlo za 7,7% glede na julij 2013, število prenočitev tujih gostov pa za 3,8%. Impulzni trend prenočitev domačih gostov v letošnjem juliju kaže krčenje po stopnji 1,19%, impulzni trend prenočitev tujih gostov pa rast po stopnji 0,46%.

Podatki SURS-a o transportu za avgust 2014 kažejo, da je bilo v zračnem prevozu prepeljanih za 7% več potnikov kot avgusta lani, število opravljenih potniških kilometrov pa je bilo v zračnem prevozu prav tako večje in sicer za 9%. V cestnem mestnem prevozu je bilo avgusta prepeljanih za 1% več potnikov kot v istem mesecu 2013.. V luki Koper je bil blagovni promet v avgustu za 2% manjši kot avgusta lani.

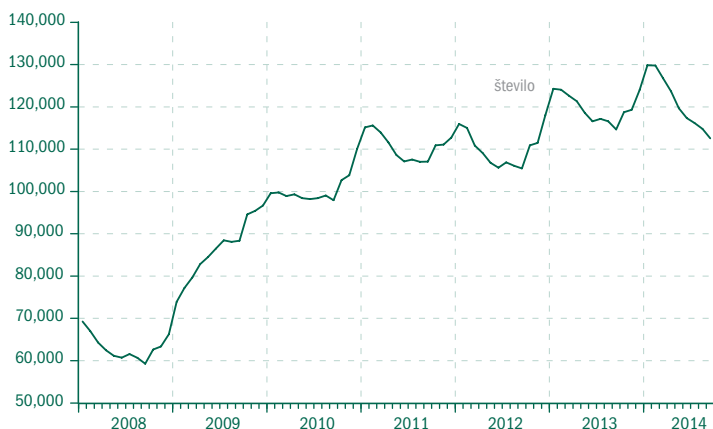
34

6. Brezposelnost ponovno nekoliko manjša

Na trgu dela se je stanje še nekoliko popravilo. Število aktivnih prebivalcev se je po podatkih SURS-a v avgustu zmanjšalo na 916508 oziroma za 1526 oseb glede na mesec prej, glede na avgust 2013 pa se je število povečalo za slabih 7 tisoč oseb oziroma 0,7 odstotka. V avgustu je bilo v Sloveniji 801724 delovno aktivnih prebivalcev. Glede na julij se je število delovno aktivnih zmanjšalo za 111 oseb, glede na avgust 2013 pa se je povečalo za 8480 oseb ali 1,1%. Med zaposlenimi osebami jih je bilo v avgustu slabih 93% zaposlenih pri pravnih osebah, njihovo število pa se je od avgusta lani povečalo za odstotek. Število zaposlenih pri fizičnih osebah se je glede na avgust 2013 zmanjšalo za 0,6%. Med samozaposlenimi je bilo 60% samostojnih podjetnikov posameznikov, katerih število se je v samem avgustu povečalo za 129, od avgusta 2013 pa za 5,4%.

Po zadnjih podatkih ZRSZ je bilo v Sloveniji konec septembra registriranih 112560 brezposelnih oseb, kar je za 2224 oseb oziroma 1,9% manj kot ob koncu avgusta, v primerjavi s septembrom 2013 pa je bilo brezposelnih oseb manj za 1,8%. V letošnjem septembru se je na Zavodu za zaposlovanje na novo prijavilo 7934 brezposelnih, kar je dobrih 42% več kot v avgustu in za 0,5% več kot septembra 2013. Med novo-prijavljenimi je bilo 1667 iskalcev prve zaposlitve, 1170 trajno presežnih delavcev in stečajnikov ter 3993 brezposelnih zaradi izteka zaposlitve za določen čas. Odliv iz brezposelnosti je septembra letos znašal 10158 brezposelnih oseb, med njimi se jih je zaposlilo oziroma samozaposlilo 6702, kar je 57,5% več kot avgusta in 4,4% več kot septembra lani.

Iskalci zaposlitve

Vir: ZRSZ

35

Po podatkih Eurostata je bila avgusta 2014 stopnja brezposelnosti na območju evra (EA18) 11,5%, kar je enako kot mesec prej ter za 0,5 odstotne točke manj kot avgusta lani. V celotni evropski osemindvajseterici (EU28) je bila stopnja brezposelnosti v avgustu 10,1% in se je glede na enak mesec v 2013 zmanjšala za 0,6 odstotne točke. Po Eurostatovih ocenah je bilo avgusta v EU28 24,6 milijona brezposelnih, od teh 18,3 milijona na območju evra. Med članicami EU so tudi v juliju najnižjo stopnjo brezposelnosti imeli v Avstriji (4,7%) in Nemčiji (4,9%), najvišjo pa v Španiji (24,4%) in v Grčiji, za katero junijski podatek znaša 27%.

CENE, PLAČE IN STROŠKI DELA

7. Cene se medletno znižujejo, tako svetovne cene surovin kot domače cene proizvajalcev in življenjski stroški

Septembra so življenjski stroški porasli za 0.3%. Bolj dolgoročna dinamika cen (impulzni trend) se je zmanjšala na 0, medletno pa so se cene že drugi mesec zapovrstjo zmanjšale.

Struktura dinamike cen se je tokrat opazno spremenila. Razlika je vidna že pri najosnovnejših skupinah, torej pri cenah blaga in storitev. Tokrat so namreč cene blaga opazno (za 1.2%) poskočile, medtem ko so se cene storitev za še več (za 1.7%) zmanjšale. Sprememba cen, tako blaga kot storitev, je bila predvsem sezonska, saj so se medletne stopnje rasti malo spremenile.

Da je septembrsko spremembo cen krojila predvsem sezona, potrjujejo še zlasti spremembe – povečanje cen jesensko-zimskih kolekcij oblačil in obutve ter znižanje cen počitnic v paketu. K rasti skupnega indeksa življenjskih stroškov so največ prispevale prav spremembe jesensko-zimske konfekcije in obutve v trgovini (k skupnemu indeksu so prispevale 0.7 točke), precej manj (po 0.1 točke) pa tudi podražitve hrane in rekreacije. Po drugi strani pa je indeks življenjskih stroškov navzdol potisnil predvsem konec turistične sezone, namreč nižje cene počitnic v paketu (za 0.5), precej manj pa tudi cenejše pogonsko gorivo in prevoz z letalom.

36

Med državami EU primerljivo dinamiko cen kaže harmoniziran indeks cen. Ta se je septembra prav tako povečal za 0.3%, medtem ko se je medletno prvokrat zmanjšal pod 0, na -0.1%. V evro območju se medletna inflacija prav tako še naprej počasi zmanjšuje, vendar je septembra bila še vedno višja kot v Sloveniji (0.28%). Tudi osnovna inflacija, ki kaže endogeno rast cen (torej rast cen, ki jo poganja samo gospodarstvo in ne eksterni učinki), je bila v evro območju višja kot v Sloveniji (medletno 0.75% oziroma 0.42%).

Cene industrijskih proizvajalcev so se septembra povečale za 0.2%, čeprav se dolgoročno, tako kot življenjski stroški, že zmanjšujejo; septembra so bile za 0.3% nižje kot pred letom dni. Proizvajalčeve cene so tekoče rasle nekaj hitreje le pri energentih in manj pri surovinah, pri drugih produktih pa so stagnirale ali se zmanjševale. Bolj dolgoročno so se nekaj več povečale le pri proizvodih za investicije (za 0.5%) in komaj opazno pri surovinah. Razlika v rasti proizvajalčevih cen pri proizvodih, namenjenih na evrski trg oziroma pri proizvodih namenjenih na trge izven evrskega območja, je majhna, vendar se še naprej malo bolj intenzivno spreminjajo (povečujejo) proizvajalčeve cene proizvodov za trge izven evrskega območja (medletno so se cene produktov za trge izven evro območja septembra povečale za 2.2%, cene produktov za evrske trge pa so se zmanjšale za 0.1%)!.

Cene stanovanjskih nepremičnin se še naprej zmanjšujejo po okoli 1.6% na četrtoletje, skoraj enakomerno padajo že tri in pol let, od 2011/1 dalje.

Cenovna pričakovanja ne kažejo večjih sprememb v dinamiki cen v bližnji prihodnosti. Dinamika naj bi se še naprej počasi zmanjševala. To velja predvsem za cene blaga, medtem ko naj bi dinamika cen storitev ostala nespremenjena.

Evrške cene surovin so se v zadnjem mesecu (do začetka oktobra) zmanjšale za 2.4%. Najbolj so se zmanjšale cene kovin (za 3.5% v evrih), najmanj pa cene neprehrambenih kmetijskih surovin (za 0.8% v evrih). V letu dni so se cene surovin (v evrih) povečale (za 0.5%). Medletna dinamika je bila po strukturi skoraj obratna strukturi mesečne dinamike. Tako so se medletno najbolj povečale cene kovin (za 5.7% v evrih), medtem ko so se najbolj zmanjšale cene neprehrambenih kmetijskih surovin (zmanjšale so se v evrih za 11%). Tudi cene nafte se zmanjšujejo, tako tekoče-mesečno, kot medletno. Cene surovin potemtakem kažejo, da se svetovno gospodarstvo ohlaja.

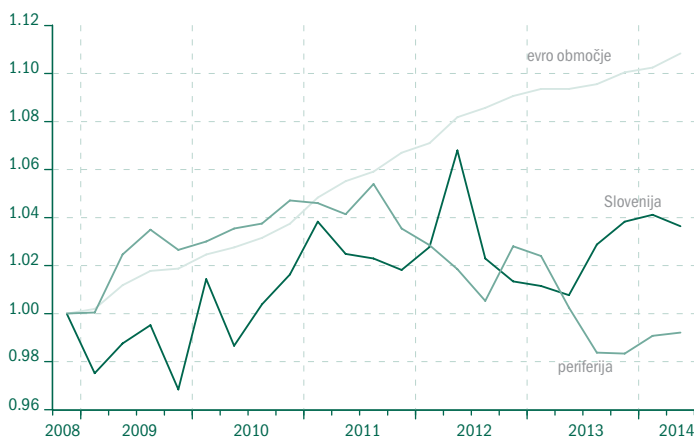
8. Bolj dolgoročna dinamika plač spet navzdol

Avgusta so se povprečne plače zmanjšale za 1.2%. Čeprav je avgust za plače sezonsko šibek mesec, je tekoče zmanjšanje preseglo sezonsko, zato se je zmanjšala tudi bolj dolgoročna dinamika plač. Medletna stopnja rasti se je tako skrčila na 0.7%, kar je za celo točko manj kot pred mesecem dni!

V nekaterih dejavnostih so se povprečne plače avgusta celo opazno zmanjšale. Najbolj so se zmanjšale v kmetijstvu z lovom, gozdarstvom in ribištvom, v prometu ter finančnih in zavarovalniških dejavnostih (v vseh treh dejavnostih so povprečne plače v mesecu dni padle za preko 3%). Od gospodarskih dejavnosti so se plače povečale le v oskrbi z električno energijo, plinom in paro ter rudarstvu. Pri tem je bilo povečanje v oskrbi z električno energijo, plinom in paro zelo veliko (za 6.6%!), v rudarstvu pa nizko (0.6%). Od dejavnosti države so povprečne plače avgusta povečale v šolstvu in zdravstvu, v ožji državi (administraciji, obrambi, itd.) pa so se malenkost zmanjšale.

Tudi bolj dolgoročno so se v nekaterih dejavnostih povprečne plače opazno zmanjšale, najbolj v oskrbi z vodo in gradbeništvo (za preko 1%). Po drugi strani pa so v nekaterih dejavnostih povprečne plače celo močno povečali. Ponovno je najbolj štrlelo medletno povečanje plač v rudarstvu in oskrbi z električno energijo, plinom in paro, kjer so povprečne plače v letu dni porasle za preko 10% ! V letu dni so porasle tudi plače v dejavnostih države, najbolj v ožji državi (za 1.9%) in najmanj v izobraževanju (za 0.8%).

Enotni stroški dela - gospodarstvo

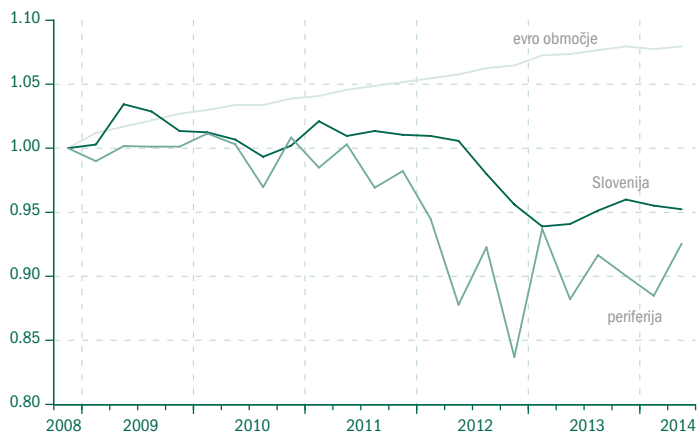
Vir: Eurostat; lastni izračuni

Opomba: Enotni stroški dela za gospodarstvo (B-N); desezonirane vrednosti; normirano na 2008/IV=1; periferija je mediana vrednosti držav, ki so prejele pomoč (Grčija, Irska, Španija, Ciper in Portugalska)

Navkljub bolj dolgoročnemu (sicer šibkemu) povečanju plač v gospodarstvu in državi je dolgoročno zaostajanje stroškov dela Sloveniji za povprečjem evro območja vse večje; občasna povečanja plač, kot jih ima Slovenija po sredini 2012, ne dosegajo niti povečanja v državah, ki so prejele pomoč, kaj šele povečanja v evro območju. Zato se dolgoročno, glede na začetek krize, zaostanek enotnih stroškov dela v Sloveniji glede na evro območje sistematično povečuje. Enotni stroški dela gospodarstva so v Sloveniji sredi letošnjega leta le za slabe 3%, v evro območju pa za 11%, presegali enotne stroške dela pred krizo, medtem ko so v državah s pomočjo za 1% zaostajali za ustreznimi enotnimi stroški dela pred začetkom krize. Tako je od začetka krize kumulativno (tečajna) konkurenčnost Slovenije presegla konkurenčnost evro območja za 8% in zaostala za 4% za konkurenčnostjo držav, ki so prejele pomoč.

38

Enotni stroški dela - država

Vir: Eurostat; lastni izračuni

Opomba: Enotni stroški dela za državo (sektorji O-S); desezonirane vrednosti; normirano na 2008/IV=1; periferija je mediana vrednosti držav, ki so prejele pomoč (Grčija, Irska, Španija, Ciper in Portugalska)

Zaostajanje enotnih stroškov dela širše države (v Sloveniji glede na evro območje) je še bistveno večje od zaostajanja enotnih stroškov dela gospodarstva. Že od tretjega četrtletja 2012 ostajajo enotni stroški dela države v Sloveniji na ravni, ki je približno 6% nižja kot pred začetkom krize in tako kumulativno zaostajajo za evro območjem (glede na stanje pred začetkom krize) že za okoli 14%. V državah, ki so prejele pomoč, je krčenje stroškov dela države eden od ključnih pogojev (postavlja ga neposredno trojka) za dostop do pomoči. Navkljub temu so se enotni stroški dela v teh državah po začetku krize zmanjšali kumulativno (glede na obdobje pred krizo) le za 1% več kot v Sloveniji, po 2012/III pa so se povečali celo bolj kot v Sloveniji!

FINANČNA GIBANJA

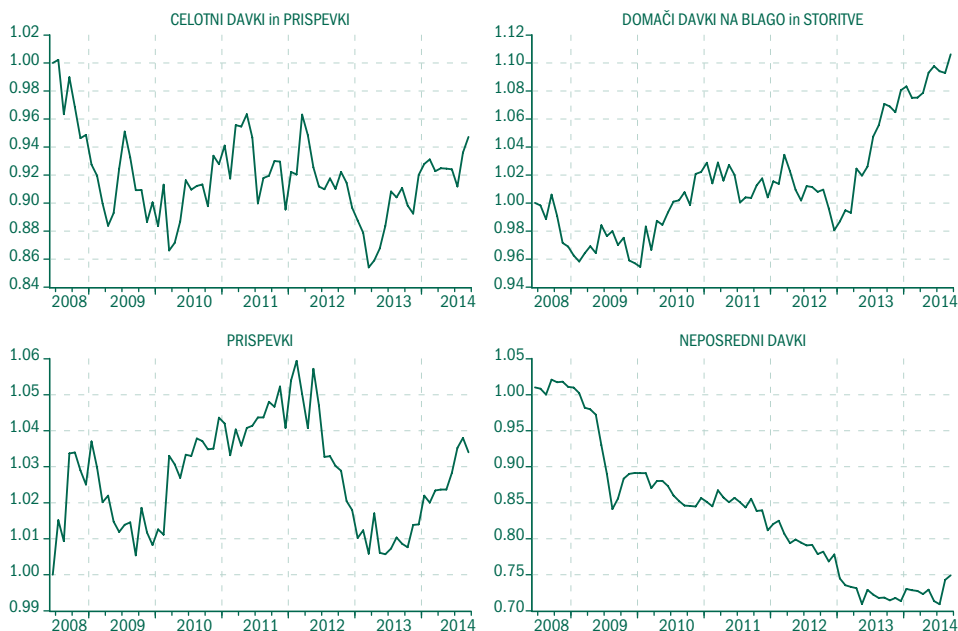
9. Opazna okrepitev javnofinančnih prihodkov

Javnofinančni prihodki so se septembra povečali za skoraj 10%. Tudi, če se upošteva, da je september sezonsko zelo močan mesec in da je bil izdaten del septembrskega povečanja javnofinančnih prihodkov posledica premika timinga vplačil domačih davkov na blago in storitve (iz avgusta na september), je bilo septembrsko povečanje javnofinančnih prihodkov veliko, saj se je bolj dolgoročna dinamika opazno okrepila, medletna stopnja rasti je porasla za prek 7 odstotnih točk, rast impulznega trenda pa je krepko presegla 10% na letni ravni. Porasli so tako neposredni davki in ostali prihodki kot domači davki na blago in storitve.

39

Neposredni davki in drugi dohodki so porasli septembra za 2.3%. Popravila se je tudi njihova bolj dolgoročna dinamika, saj so septembra neposredni davki in ostali prihodki medletno naraščali po 4.3%. Precej pomembnih-večjih davčnih oblik je septembra opazno preseglo vrednosti v lanskem letu; za več kot 2% je presegel lanske vrednosti, na primer, donos davka na dohodek pravnih oseb, dohodnine, prispevkov za zdravstveno in pokojninsko zavarovanje pa tudi prihodkov upravnih organov. Pri istih davčnih oblikah je bilo preseganje vrednosti celotnega tretjega četrtletja nad lanskoletnimi vrednostmi še večje, skupno preko 70 milijonov. Le pri nekaterih manj pomembnih postavkah neposrednih davkov in ostalih prihodkov je v letošnjem tretjem četrtletju davčni donos zaostal za lanskim. Največja takšna postavka so bile takse (v celem letu prinesejo v javnofinančno blagajno okoli 220 milijonov), ki so zaostale za lanskim letom za 1.1%.

Davčni prihodki

Vir: MF; Urad UJP; lastni izračuni

Opomba: Davčni prihodki; desezonirani, izločeni osamelci (izraziti premiki timinga vplačil); normirano na 2008/6=1

Domači davki na blago in storitve so se septembra zelo povečali (za preko 25%). Zaradi velikih premikov timinga vplačil pri trošarinah pa tudi pri davku na dodano vrednost po obračunu je pri domačih davkih na blago in storitve težko zanesljivo oceniti trendno dinamiko. Tako je tudi pri oceni za letošnji september, saj je opazen del velikega povečanja posledica premika timinga vplačil trošarin iz avgusta v september. Da je navkljub tega prišlo do opaznega povečanja trendne dinamike potrjuje veliko povečanje povprečja trendne rasti za celotno četrtoletje (na preko 8% na letni ravni). Septembra so se (v primerjavi z lanskim septembrom) opazno povečale vse tri ključne davčne oblike domačih davkov na blago in storitve (davek na dodano vrednost po obračunu in od uvoza ter trošarine). V celotnem tretjem četrtoletju sta se medletno opazno povečali obe komponenti davka na dodano vrednost (za preko 3%), medtem ko so se trošarine precej zmanjšale (za 10%), predvsem zaradi opaznega krčenja cen naftnih derivatov (v letu dni je, kot rečeno, cena nafte padla za 14%).

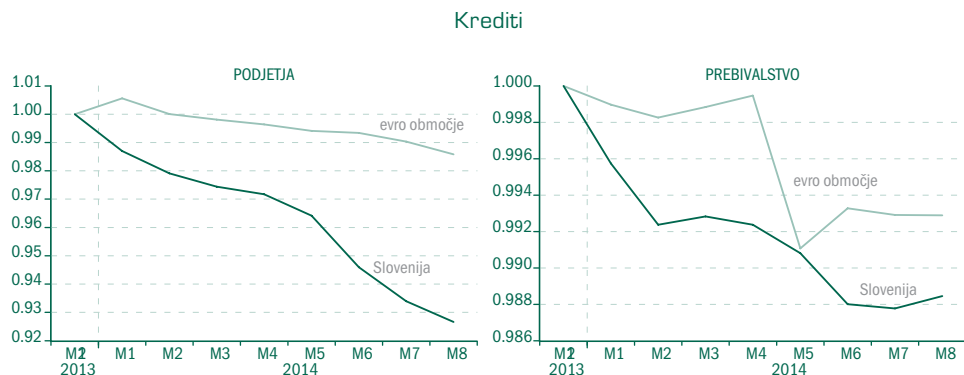
Dolgoročno primerljiva trendna raven javnofinančnih prihodkov kaže v zadnjih nekaj mesecih opazno izboljšanje tudi relativno glede na razdobje pred začetkom krize. Potem ko so skupni javnofinančni prihodki že na začetku letošnjega leta presegli javnofinančni izpad, do katerega je prišlo po uvedbi ZUJF-a, je očitno v tretjem četrtoletju prišlo še do dodatnega dviga trendne ravni skupnih javnofinančnih prihodkov. Celotni davki so tako

septembra zaostajali za ravno davkov in prispevkov pred začetkom krize za manj kot 6% (na začetku 2013 je ustrezno zaostajanje še presegalo 14%), pri čemer so domači davki na blago in storitve raven pred krizo že presegali za prek 10% in prispevki za 3.5%, medtem ko so se neposredni davki komaj kaj dvignili nad dno, ki so ga dosegli v 2013/II, tako da so septembra še vedno trendno prinašali za dobrih 25% manj kot pred začetkom krize.

10. Pri kreditih in depozitih nič novega - prvi hitro navzdol, drugi pa hitro navzgor

Skupni krediti prebivalstvu in podjetjem so se avgusta ponovno zmanjšali za 0.4%. Medtem ko se je padanje kreditov prebivalstvu avgusta zaustavilo, so krediti podjetjem padli za 0.8%, torej za znatno več kot 9.6% na letni ravni. Od prenosa slabih terjatev iz bilanc bank se tako krediti še naprej hitro zmanjšujejo. Krediti podjetjem so padanje po maju celo pospešili, tako da so se od decembra lani do avgusta zmanjšali za 7%, medtem ko so krediti prebivalstva po juniju prenehali padati, tako da so se do avgusta kumulativno skrčili za 1.2%. Na dlani je, da je letna dinamika padanja kreditov podjetjem še naprej opazno večja kot pred sanacijo bank, saj je bila lani, tik preden se je pričel postopek likvidacije Faktor banke in Probanke, medletna stopnja padanja kreditov podjetjem -9.6%, medtem ko so letos samo v osmih mesecih padli že za preko 7%.

41

Vir: ECB; BS; lastni izračuni

Opomba: Krediti podjetjem in prebivalstvu; normirano na 2013/12=1

Krediti prebivalstvu padajo po dokapitalizaciji bank malo počasneje (po okoli 2% letno) kot lani septembra (ko je bila medletna stopnja rasti -3.1%). Glede na to, da trošenje prebivalstva realno ne pada, depoziti rastejo, plače pa se znižujejo (povpraševanje prebivalstva po kreditih se torej povečuje), banke očitno še naprej zaostrujejo (neobrestne) pogoje kreditiranja (saj je solventnost sektorja prebivalstva že vse razdobje po začetku krize v Sloveniji visoka).

Tudi krediti podjetjem in prebivalstvu v evro območju še naprej padajo. Dinamika padanja je pri prebivalstvu podobna kot v Sloveniji, medtem ko krediti podjetjem padajo precej počasneje.

Depoziti

Vir: BS; ECB; lastni izračuni

Opomba: Za Slovenijo depoziti podjetjem in prebivalstvu; za Evro območje depoziti nefinančnih privatnih ekonomskih ent; medletne stopnje rasti

Skupni depoziti podjetij in prebivalstva so se avgusta ponovno opazno povečali (za 0.8%). Depoziti že vse od decembra lani (po dokapitalizaciji bank) hitro naraščajo, naraščajo bistveno hitreje kot v evro območju. Glede na to, da tako krediti podjetjem kot prebivalstvu padajo, da plačilna bilanca ne kaže velikih neto finančnih pritokov iz tujine preko sektorja prebivalstva in podjetij, in da se dinamika trošenja države za tekoče materialno trošenje ni spremenila, je hitro povečevanje depozitov lahko posledica samo manjšega zadrževanja velikih viškov v menjavi s tujino na računih v tujini. Ob solidni dinamiki izvoznega povpraševanja bodo očitno dobra podjetja (najprej izvozna nato pa tudi ostala) vse manj pogrešala slabo kreditno podporo bank, podobno kot se že nekaj časa dogaja v ZDA, zadnje čase pa tudi v evro območju.

Pri obrestnih merah na grosističnem trgu se ne dogaja nič novega. Po septembrskem znižanju osnovne obrestne mere refinanciranja na 0.05 je euribor padel za približno 0.1 točke (tri mesečni je padel z 0.20 v avgustu na 0.1 v septembru)

Detajlistične obrestne mere so se julij (zadnji mesec z dostopnimi podatki), po več mesecih, začele nekaj več spreminjati-padati, še zlasti pri kreditih – znižujejo se v evro območju in v Sloveniji. V Sloveniji so se opazno znižale predvsem obrestne mere za kredite podjetjem; za kredite do milijona so padle za 0.2 točke, za kredite nad milijonom pa za 0.4 točke. Malo (za 0.1 točke) so se zmanjšale tudi obrestne mere za stanovanjske kredite prebivalstvu. Pri depozitih so se obrestne mere prav tako znižale, vendar za manj kot pri kreditih, za 0.1 točke tako pri dolgoročnih kot kratkoročnih vlogah. Zdi se, da so banke (ne le v Sloveniji) začele spoznavati, da bodo lahko počasi ostale brez strank.

11. Presežek tekoče bilance osmino za lanskim, razdolževanje Slovenije se nadaljuje

Pri za osmino manjšem presežku tekoče bilance kot lani se skupni prilivi Slovenije iz tekočih poslov s tujino še vedno povečujejo, tako da v osmih mesecih presegajo 20 milijard €. Razdolževanje Slovenije do tujine se nadaljuje, tako da je neto zunanji dolg padel na raven iz konca leta 2008.

Plačilna bilanca
(milijoni evrov)

	januar-avgust		avgust	
	2013	2014	2013	2014
I. Tekoči račun	1408	1230	152	101
1. Blago	533	716	9	-22
2. Storitve	1416	1238	198	229
transport	447	484	56	55
potovanja	901	848	177	177
3. Dohodki	-440	-582	-36	-74
delo	225	258	28	31
- kapital	-665	-840	-64	-105
4. Tekoči transferi	-102	-143	-19	-32
državni sektor	22	-47	3	-16
II. Kapitalski in finančni račun	-1962	-1564	-290	-145
A. Kapitalski račun	43	-38	0	-17
B. Finančni račun	-2006	-1527	-290	-129
1. Neposredne naložbe	-621	764	-22	127
domače v tujini	126	-9	14	39
- tuje v Sloveniji	-747	773	-36	88
2. Naložbe v vrednostne papirje	2010	4511	-90	-109
3. Finančni derivativi	-15	15	-2	3
4. Ostale naložbe	-3348	-6673	-179	-171
4.1. - terjatve	-1977	-4429	166	-3
4.2.- obveznosti	-1371	-2244	-345	-168
5. Mednarodne denarne rezerve	-31	-144	3	20
III. Neto napake in izpustitve	555	335	138	45

V avgustu je znašal presežek tekoče plačilne bilance 100.7 milijonov €, kar je manj kot v avgustu 2013 in pod povprečjem v letošnjih osmih mesecih. Pri tem je bil blagovni primanjkljaj 22.1 milijonov € (lani presežek 8.8 milijonov €), storitveni presežek 228.6 milijonov € (lani 197.9 milijonov €). Primanjkljaj v dohodkih faktorjev je bil večji kot avgusta lani (-74.2 proti -35.5 milijonov €), predvsem zaradi večjih plačil obresti na tuje kredite (122.1 milijon € proti 71.5 milijonom €), neto odliv iz tekočih transferov pa je znašal -31.6 milijonov € (lani -18.9 milijonov €).

44

V letošnjih osmih mesecih skupaj je bil tako presežek v tekoči plačilni bilanci 1229.5 milijonov €, kar pa je za približno osmino manj od primerljivega lani. Pri tem je skupni priliv v vseh tekočih poslih s tujino 20.182 milijonov €, kar pomeni preko 80% BDP iz enakega obdobja. Blagovni presežek je 716.2 milijona € (lani 533.4 milijonov €), storitveni presežek je 1238.4 milijone € in zaostaja za lanskih 1415.7 milijonov € (slabši kot lani je iztržek turizma, transporta in predvsem ostalih poslovnih storitev), neto odhodki faktorjev so -582.0 milijonov € (lani le 439.8 milijonov €) zaradi večjih plačil obresti. Breme obresti raste, čeprav je donos na slovenske 10-letne državne obveznice izjemno padel: sredi letošnjega oktobra je 2.5%, dobro leto nazaj je dosegel celo 7%. Znak povečanega zaupanja v slovensko gospodarstvo s strani tujih upnikov!

Saldo na kapitalnem in finančnem računu po osmih mesecih znaša -1564.2 milijonov € (v osmih mesecih 2013 je bil -1962.3 milijonov €), kar kaže na nadaljevanje zmanjševanja obveznosti oziroma povečevanja terjatev. Sam kapitalni račun ima saldo -37.5 milijonov € (v enakem obdobju lani 43.4 milijonov €), finančni račun pa saldo -1526.7 milijonov € (lani -2005.7 milijonov €). Neto neposredne tuje naložbe v Slovenijo so v osmih mesecih letos izrazito pozitivne 763.6 milijonov €, medtem ko so lani bile negativne -621.2 milijona €. Pri naložbah v vrednostne papirje gre za povečanje zadolžitve za 4511.2 milijonov € (znesek se je v avgustu zmanjšal), v enakem obdobju lani za 2010.2 milijona €. Pri ostalih naložbah se je zadolžitev v osmih mesecih zmanjšala za 6672.6 milijonov €, lani za 3348.4 milijonov €.

Po podatkih septembrskega Biltena Banke Slovenije je bruto zunanji dolg Slovenije konec julija 2014 znašal 43929 milijonov € (110 milijonov € manj kot mesec prej), pri čemer je delež javnega in javno garantiranega porasel že na 56.7%. Neto zunanji dolg je znašal 11706 milijonov €, kar je najmanj po koncu 2008. Pri mednarodnih rezervah Banke Slovenije v zadnjem mesecu ni znatnih sprememb, zmanjšale so se za 11.1 milijona € na 853.2 milijonov €.